

BISERIC'A SI SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiunilor :	Correspondintiele se se adreseze Redactiei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu. la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Sinodulu eparchialu din Aradu.

(Continuare)

In siedinti'a a siesea, dupa autenticarea protocóloru din siedinti'a III si IV., presidiulu respunde la interpelatiunea deputatului G. Sterbanu, cumca postulu de preotu in B. Comlosu s'a deplinitu prin preotulu alesu conformu Regulamentulu congresualu. Sinodulu ia respunsulu la cunoscintia.

Reportoriulu comissiunei episcopesci *Joanu Belesiu* reportéza despre harti'a Consistoriului plenariu din Aradu dto. 25 Aprilie Nr. 1149. prin care acelu consistoriu propune, cá sinodulu se indrume senatulu episcopescu cá pentru viitoriu se espuna in raportu numerice, dupa ani si protopopiate, numerulu socotiloru nerevedite de Consistoriu, tocmai precum espune cele suprarevedite; totu odata se-lu indrume a aflá numele de botezu alu fundatoriloru Almásy si Forray. Sinodulu reléga acésta causa Consistoriului pentru transpunere senatului episcopescu spre conformare acelei propunerii.

Reportoriulu *Paulu Milovanu* reportéza despre revisiunea agendelu dela senatulu episcopescu din Orade. Sinodulu ia la cunoscintia cá senatulu episcopescu in decursulu anului 1879 in 6 siedintie ordinare a resolutu 77 obiecte meritoriale.

Cu privire la incassarea competintieloru de 1 si 3 cruceri cum si la tacsele de cununii, senatulu arata cá pre langa tóte intetirile, abia s'a incassatu o suma de 789 fl. 28. mai avendu o restantia de 10.959 fl. 93 cr.; in fine dupa efectuarea licuidariloru facuta pentru competintiele de 3 cr., conformu conclusului sinodalu Nr. 235 din an. trec. propune a se sterge de pre comune o suma de 3760 fl. 36 cr. Resultatulu incassarii competintieloru de mai susu, sinodulu din motivele espuse lu-ia spre scire. Sum'a de 3760 fl.

36 cr., care cuprinde diumetate din pretensiunile acestui Consistoriu de 3 cr. aruncata pre credinciosi in 1871 si 1872 — se descrie. Pentru incassarea competintieloru restante, se indrume Consistoriulu oradanu a procede cu tóta rigórea conformu conclúsului sinodalu 235 ex 1879. Incát Consistoriulu din Orade, referitoriu la competintiele ce incurgu de la cununii, a reportatu numai simplu cá in 1879 au incursu 276 fl. 40 cr. fara de nici unu conspectu, — se indrume cá pentru viitoriu pre langa reportu se alature totdeuna si conspectulu, din carele se se véda câte cununii au fostu, câte au solvitu tacsele de 50 cr. si câte au fostu scutite. In privinti'a incassarii competintiei de 1 cr. se se aplice pre viitoriu si aici modalitatea primita de sinodu in privinti'a consistoriului din Aradu.

Sinodulu ia la cunoscintia starea fundatiuniloru bisericesci si scolarie din districtulu Consistoriului din Orade, de dupa care se vede cá: a) fundatiunea Zsigaiana consta in bani gata din 2223 fl. 47. in edificii 40.000. b) fundatiunea Fauru 1400 fl. c) fundatiunea Rozsa 840 fl. d) fund. Takácsy 800 fl. e) fund. Papp 200 fl. f) fund. cassei de pastrare din Orade 875 fl. g) Gavriilu Fauru 5614 fl. 87 cr. h) fund. Demetriu Leca 400 fl. i) fund. Petronella Csáky 1500 +360 fl. l) Gavriilu Venter 40 fl. si pamentu in valóre de 40 fl. m) fund. Zsigaina din Beiusiu 3223 fl. 52 cr. si un'a casa estimata in 3028 fl. 50 cr. n) fundatiunea tinerimei din Beiusiu 3800.

Senatulu episcopescu din Orade referéza, cá in decursulu anului 1879 a revedintu si aprobatu socotile aloru 146 comune éra aloru 36 le-a restituitu spre intregire, ceea ce sinodulu o ia spre scire.

Fondulu instructu alu Consistoriului din Orade cu finea anului 1879 a constata din 3582 fl. 84 cr. elocati in cass'a de pastrare. Sinodulu

luandu acést'a spre scire, indruma Consistoriulu cá in fiacare anu pre langa raportu se alature si cartile de depositu ori obligatiunile pre cari se baséza capitalele fundatiuniloru bisericesci si scolarie, cá astfelu sinodulu pre langa cifre se véda si valorile reale ale acelor fundatiuni.

Se presentéza socotile senatului epitropescu din Orade, din cari se vede cá perceptiunile au atinsu cifr'a de 7730 fl. 80 cr. erogatiunile 6085 fl. 38¹/₃ cr. éra remanenti'a 1645 fl. 41²/₃, care s'a si trecutu in perceptiunile de pre 1880. Fiindu positiunile documentate si confórme preliminarului, sinodulu apróba socotile epitropiei consistoriale din Orade pre 1879 si-i da absolutoriu.

Bugetulu Consistoriului din Orade pe 1880, dupace sinodulu urca spesele de calatoria dela 200 la 300 fl. si sidocsi'a episcopésca in suma de 650 fl. o sterge, stabileste bugetulu precum urméza a) Salariulu personalului 5200 fl. b) Spesele de cancelaria 835 fl. c) Spesele de calatoria 300 fl. d) Spesele culturale 713 fl. e) Diverse 750 fl.

In privinti'a sidocsiei episcopesci, — sinodulu enuncia cá incassarea sidocsiei se se intemple dupa usulu din anii trecuti, adeva se o solvéasca érase preotimea.

Cu aceste, fiindu timpul inaintatu, siedinti'a se ridica.

In siedinti'a a sieptea, dupa autenticarea protocolului siedintiei a VI, Presidiulu presentéza petitiunea lui S. Siebu et cons. dni Secusigiu prin care ceru investigatiune cóntra preotului si invetiatoriului de acolo. Sinodulu o transpune comisiunei organisatórie; asemenea propunerea Deputatului Paulu Gavrillette de a se prorogá terminulu de alegere de protopresbiteru in cerculu Beliului pana la arondarea protopopiatelor, se transpune comisiunei organisatórie.

Deputatulu sinodalu Georgiu Sierbanu in necsu cu reservatiunea sa din siedinti'a trecuta, presinta urmatoriulu, Proectu de resolutiune. Consistoriului aradanu se indruma, ca pre viitoriu numai in casuri estraordinarie si pre langa o scrupulositate mai mare se aplice §. 15. alu normativului despre regularea parochieloru referitoriu la binemeritarea preotiloru, totuodata se indruma atát in casulu alegerii de preotu in B. Comlosiu, cât si in alte casuri obveninde in viitoriu, — la cea mai rigurósa aplicare a §-lui 18. dni normativulu pentru regularea parochieloru;“ dupa care la propunerea lui Paulu Rotariu trecenduse la ordinea dilei, Demetriu Bonciu propune si sinodulu primindu enuncia cá Regulamentulu de cassa se se supuna la revisiune, insarcinanduse Consistoriulu din Aradu cu proiectulu modificariloru necesarie pana pre sesiunea anului viitoriu.

Nicolau Zigre ca referintele comisiunei esmise in caus'a fonduriloru comune arata opiniunea comisiunei despre agendele Epitropiei numiteloru fonduri si in specialu asupra reportului generalu alu Epitropiei provisorie dto 25 Martie a. c. Nr- 463. despre activitatea ei pre an. 1879, care reportu se ia in genere la cunosciinta, constatanduse cá dis'a epitropia preste totu s'a conformatu regulamentului prescisu, éra referitoriu la punct. 5. din acelu reportu in care se arata cá Epitropi'a a pestrecutu bugetulu aprobatu pre 1879. aflanduse pestrecerea de motivata se apróba, dara se aviséza anumi'ta Epitropia a se acomodá bugetului preliminaru. Ce privesce punctulu 1. din disulu reportu, cá debitorii fonduriloru comune se-si depureze sarcinele de statu si comunale, se sustiene decisulu sinodalu din an. tr. Nr. 170., pentru care decisu se se céra unu conclusu corespundietoriu si dela sinodulu din Caransebesiu in acestu meritu; totuodata se recomanda Epitropiei fonduriloru comune se iea sub revisiune testulu obligatiuniloru intrebuintiate pana acuma, straformandu-lu dupa recerintiele timpului presinte.

Se stabilece bugetulu Epitropiei provisorie pre anulu 1880, si din partea sinodului se adópta, la cifr'a de 4.340 fl.

La reportulu Epitropiei fonduriloru comune in caus'a pretensiuniloru dubióse cu Serbii, comisiunea propune si sinodulu primesce delaturarea propunerei Epitropiei fonduriloru comune in privinti'a descrierii pretensiuniloru dubióse, avend a se dispune in asta privintia la computulu finalu cu Serbii.

Presentanduse reportulu comisiunei sinodale delegate pentru revisiunea socotiloru Epitropiei fonduriloru comune pre an. 1878. Sinodulu enuncia urmatóriele:

1) Epitropi'a fonduriloru comune se indruma a face pasii necesari pentru intabularea respective asigurarea sumei de 2100 fl. date Consistoriului din Aradu pentru desplatirea manastirei Bodrogului la cass'a de deposite pupilarie camerali din Timisióra, cáci la casu de dauna, responsabilitatea va remané pre dens'a.

2) Se recomanda Epitropiei, in privinti'a acordariloru de imprumuturi, mai mare rigurositate cu respectu la implinirea formalitatiloru regulamentului sustatatoriu pentru darea de imprumuturi, éra manciatule dejá descoperite de comisiunea revedietória se le intregésca cât mai curundu.

3) Se aviséza Epitropi'a a constringe pre fisculu ei cá se se nisuéca a esoperá coregerea gresieleloru din obligatiunile predate lui, cari gresiele s'au comis cu ocasiunea intabularii, si facendu acést'a se le restituie epitropiei fara amanare.

4) Se îndrumsă Epitropi'a că despre averea incredintată ei spre manipulare se face un inventariu, în care se arată starea activă și pasivă.

5) Socotile numitelor fonduri pe an. 1878. aflându-se de bune, prelungă susținerea cauzelor de lipsă, se aprobă, și Epitropiei i-se da absolutoriu pentru an. 1878. îndetorendu-o că creșterea și scăderea aflată de comisiunea reveditoare se le petrece în protocoalele respective din 1879.

Celelalte propuneri ale comisiunii reveditoare se delatura, între cari și propunerea referitoare la fundatiunea „Balla,” căci conformu literilor fundatiionale, cându nu este stipendist, interesele se adaugă la capitalul fundatiional.

Cu referința la ratiociniul Epitropiei fondurilor comune pre 1879, sinodul concrede re-viziunea aceluia comisiunii emise sub Nr. 169. ex 1879 cu inviatiunea că, pentru re-viziune se se adune comisiunea în lunile prime ale anului 1881. cându pre langa ratiociniul din 1879 va vedea și ratiociniul pre anul curent 1880, avendu pre sinodul viitoriu a reportat în meritul ambelor ratiocinii.

Cu privire la reportul Epitropiei fondurilor comune în meritul petiției reprezentanței fundatiunei „Gozsdu” se ridică la Concluziunile și sinodul le enunță:

1) Se admite Epitropiei a putea acorda împrumuturi și preste 5000 fl. până la 20.000 fl.

2) Se acorda împrumuturi de preste 5000 fl. și pre langa ipoteca de valoare numai întreita.

3) La împrumuturile de preste 5000 fl. se încuviințează a se reduce interesele la 70/0

4) În urma cu privire la împrumutul fundatiunei „Gozsdu,” dacă reprezentanții fundatiunei ar voi se țina și mai departe împrumutul de 50.000 fl. se încuviințează de la 1 iul. a. c. reducerea intereselor la 70/0; era din actiunile depuse aflându-se 30. de actiuni ipoteca suficientă pentru împrumutul de 50.000 fl. conformu propunerii Epitropiei se eliberă și se redau fundatiunei 14 actiuni.

Comisiunea verificatorie prin reportorul seu V. M. Stănescu reportă asupra actelor de investigație prezentate de Dr. Nicolau Oncu, care a fost emis în cercul Vinga în cauză alegerei deputatului Petru Jurma. Reportorul comisiunii cere scrutinajul nou; la contrapropunerea făcută de Davidu Nicora, Sinodul verifică pre deputatul numit din cercul Vingei.

(Va urmă.)

Din Bucovina.

(La instalarea noului arhiepiscop și metropolit alu Bucovinei și Dalmației Dr. Silvestru Morariu Andrievici.)

Diu'a cea multu dorită a sosit, în care a vedutu creștinul Bucovinean pe persón'a cea multu meritată, atât în privința literară, cât și în cea națională pe scaunul bisericesc. Acesta di e una din acele, pre care Romanul nici odată nu o va uita, fiindu ea o di de epocă pentru Romani. — Sorele reseră pe ceriul senin și lumină capital'a Cernăuți cu cele mai blande radie, pareă că s'ar bucură și elu de ceea ce avea se se petrece în tinsul. În curendu se vedea și multime de ómeni pre strade în haine festive, admirandu decorațiile cele multe ce faceau mai inosantă pre inosantul orasiu Cernăuți. Cele mai de capetenii decorari și aicea vrednice de amintire, erau la resiedința episcopala, unde fălfaia o nenumerată multime de stéguri, mici și mari, prin ghirlande verdi amestecate cu flori, și întinse în cea mai mare frumșetă pre zidul resiedinței. Apoi și „Societatea pentru cultur'a și literatur'a română în Bucovina” onoră pe fostul ei vice-presedinte cu o decorare frumoasă. Se trecemă mai departe la catedral'a metropolitană, unde se vedea asiderea decorari foarte frumoșe și vrednice de pastoriul bisericesc.

Ací se strinse, pe la siese óre demineta, totă preotimea venită de pe la sate și facea rugaciuni. La optu óre merse o deputatie de optu preoti la resiedința metropolitană, înainte metropolitului, unde asteptă maréta a careta, trase de siese cai albi, pe Santi'a sa, ca se-lu aduca la biserică. Ajungendu Santi'a sa la biserică, presentă unu batalionu de soldati, music'a regimentului Ringelsheim din Leov, orenduită de imperatul încóce anume pentru instalarea metropolitului, intonă unu imnu festiv, preotii esira înainte și dupa ei cantă: teologii unu psalmu printre tóte aceste se amestecă o multime de impuscaturi și strigete, Se traiésca! a poporului. În biserică asteptă Santi'a sa, încungiuratu de preoti și de o multime foarte mare de ómeni, cari navaliá fara sfersitu în biserică, pre comisariul imperatesc, presedintele țerei Baron Alesani. Acesta nu zavóví multu și în curendu dede music'a, care intonă imnul poporalu, și impuscaturi sosirea lui. Metropolitul își, întoverasitu de preotii celebrari și alti reprezentanti înainte și lu-petrecu până la stran'a imperatesca. Santi'a sa se puse în mijlocul bisericeii.

Dupa ce se făcu tacere ceti d-lu Balmasin decretulu de comisariu imperatesc, apoi diplom'a imperatesca de denumirea metropolitului în limb'a germană, română și ruténa. Dupa acest'a, multiam metropolitulu, imperatului și comisariului. Milasiu ceti decretulu de comisariu sinodal pentru archimandritulu Ciupercovici. Dupa acest'a a invitat archimandritulu Ciupercovici pre Metropolitulu se arete documentele pentru sinodu. Metropolitulu a datu singhili'a lui Ciupercovici, pe care a cetit-o Ciupercovici, în limb'a română, Zurcanovici în limb'a slavéna.

Dupa aceste cetiri a salutat comisariul sinodalulu pre metropolitulu, și a provocatu pe clerulu și pe mireni se-lu introneze.

Intronandu-lu cu „se traiésca,” comisariulu sinodalulu a depusu omăgiulu în numele sinodalulu metropolitanu sarutandu-i man'a, apoi l'a salutat în numele episcopilor, sufragani, delegatulu lor, protosinelulu din Zará, profesorulu Milasiu și aducandu-i

omagiulu loru i-au sarutat man'a. Apoi i sarutara man'a preotii si mirenii. Dupa acést'a a cetitu Metropolitulu epistol'a sa pastorală. La fine comisariulu imperatescu, a provocatu pre toti credinciosii se fie cu fidelitate si supunere catra imperatulu si cu dragoste fratiésca catra olalta. La diece si jumetate incepu sant'a liturgie.

La doue óre dupa amédi se petrecu actulu de instalare, in sal'a festiva metropolitana, unde erau adunati Baron Alesani ca comisariulu imperatescu si tóte reprezentantiile deregatoriiloru, scóleloru si corporatiuniloru. La trei óre incepe mas'a festiva, la care se aflau 170 de persóne cele mai alese. Pe timpulu mesei cantă music'a de regimentu in gradin'a resiedintiei si imbucurá publiculu ce erá strinsu cu miile de a o ascultá. Cei mai mari domni si cele mai frumoése flori ale Bucovinei se vedeau aicea, primblandu-se cu fetie vesele si pline de bucurie.

La masa tienú doue toastari Santi'a sa si doue Baronu Alesani si anume: Metropolitulu pentru Imperatulu, Baronu Alesani pentru Metropolitulu, apoi Metropolitulu pentru comisariulu imperatescu, presiedintele Baronu Alesani, pentru tóta tier'a.

Mai erau alte trei mese pregatite pentru familie, deputati de pe la tíera si pentru poporu in de comunu. La acestu din urma erá si jocu.

Dupa siese óre se sculara dela masa si mergeau acasa de a se pregati pentru actulu ce va se se petréca séra.

Sórele apune, intunecimea se latiesce asupra pamentului, stelele se arata pe bolt'a ceriului ca se fie marture de maréti'a nópte.

Tóta Bucovin'a erá tacuta si in intunerecu numai capital'a ei plina de sgomotu si lumina. Că éta ce lumina se arata pe orizontulu de sud a Cerneutiloru si se misca prin stradele lui. E conductulu de faclii. Acestu conductu constandu din 600 de faclii, unulu din cele mai frumoése ce vediu Cerneutiulu, se miscá in ordinea cea mai buna, acompaniatu in fruntea lui de music'a militara, de pe piati'a gimnasiului pe uliti'a resiedintiei spre resiedintia, unde ardea deja lumina electrica si stupuri de resina giuru impregiuru. Se aprindu si lampióre care erau puse in pamentu si cari formau literile Dr S. M. A. adeca Dr. Silvestru Morariu Andrievici. Conductulu intrá in curtea resiedintiei aci formá o róta fórte mare, ér in mijlocu se postá mai antaiu, langa balconulu celu mare, Societatea de cantare ér mai departe music'a militara. O multime numeroasa erá adunata in curte si pe drumurile alaturate, din ferestile resiedintiei se vedeau o multime de persóne bucurandu-se de reusirea cea buna a acestei festivitati. Ear pe balconulu celu mare se vedeau placut'a facia a Santiei Sale Metropolitului cu o multime de domni de rang inaltu.

Se facu tacere adenca, toti asceptau cu cea mai mare luare de séma venitulu. Societatea de cantare care consistá din 60 de cantareti, incepe cu o serenada, care erá asia de placuta pentru ascultatori, cá gandiau a fi transportati de pre pamentu. Dupa aceea cantă music'a militara si érași Societatea de cantari, in sfersitu music'a militara. Si se facu érași tacere, Apoi se audi placut'a si departe audítórea vóce a prea saatitului. Elu multiumi din tóta inim'a pentru onórea ce i s'a facutu cu ocaziunea instalarii lui, si in credinti'a că acést'a di, cea mai placuta pentru densulu i va fi intiparita pana la mórte in memori'a lui. „Se traiésca,“ urmă dupa

acést'a, fara sfersitu si strigate din cea mai mare simpatie de micu si mare. La 11 óre parasi conductulu si cu densulu multimea de ómeni resiedinti'a, si merse, dupa ce trierara cele mai insemnate strade, la presiedintele tieriei Baronu Alesani. Aci pofti unulu pre presiedintele de a aduce multiamirile cele mai cordiale ale intregii tieri, la treptele prea inaltului tronu imperatescu, pentru binevoirea ce a aretatu tierii prin denumírea prea santitului Metropolitu.

Tocmai a trei'a di sfersi festivitaea cu visitarea Metropolitului ce o facu in institutulu teologicu. Aci erá decorata capel'a si drumulu spre densa in chipulu celu mai frumosu. Teologii lu-intimpinara la pórtă cu cantari si lu-petrecura pana in capela. Aicea tienú teologulu d-nulu Varonca in limb'a romana ér d-nulu Manasterchi in limb'a ruténa câte o cuvintare. Cu cuvinte fórte calduróse respunse in limb'a romana Metropolitulu.

Cu acést'a se terminá festivitaea cea vrdnica de persón'a ce i-a fostu hotarita. La acést'a festivitae n'au luat parte numai crestinii gr. orient. romani, ci si tóte confesiunile si nationalitatile fara deosebire, cu cea mai mare simpatie. Ba chiar si din departare se tramisera reprezentanti. Asia trimise Iasiulu unu Archimandritu si Dalmatia, cum amu spusu mai nainte, unu protosincelu. Se vede dar ce iubire are noulu Metropolitu in tíera. Aceste tóte le-a meritatu prin activitatea, dreptatea si buna inim'a lui. „Se traiésca!“ „T. R.“

Albani'a.

Schitia istorica. — Vechimea antagonismului între Slavi și Albanezi. — Invasiunea turcésca și invingerea lui Ivan Cernoieviciu. — Cucerirea Muntenegrului de catra Suleiman-pasia. — Chior-Mehmed — Famil'i'a Busatlia. — Eroul albanez Cará Mah-mud. — Batali'a de la Crusa. — Incercari franceze de cucerire. — Kidicarea și mórtea lui Mustafa.

„Gazet'a generala“ din Augsburg arata că antagonismulu între Albanezi și Slavi nu e atât de nou, precumu s'ar pareea la prim'a vedere, ci că din contra, se întemeieza pe o istorie de sute de ani. Antagonismulu datéza din timpulu ivaziunii turcesti, din jumetatea a dou'a a secolului alu XV, tîmpu in care la noi domniá Stefanu celu mare.

Cand Cernoieviciu „Domnu de Zeta“ stapaniá din inffloritórea sa rezidentia, Jabliac, nu departe de laculu Scutari, gintele albaneze avura cele dintai dispositiuni dusmanóse facia cu Slavii.

Vecinatatea gintiloru slave de munte nu le veniá la indemana Albaneziloru; Turcii, la intrarea loru, aflara in ei niste aliatii naturali, desi nu erá in traditiile cuceritoriloru osmani de a incheiá aliantie cu popóre crestine. Dispositi'a favorabila a Turciloru pentru albanezii de nord, cari pe atunci erau toti fara esceptie catolici si cari prin înteregñulu venetianu intrasera in relatii diferite cu streinetatea, se distinge din capulu locului prin urmatórea particularitate: Turcii aru fi preferatu de-a-i supune pe Albanezi sub același jugu aspru, la care-i supunese pe Slavi; dar gintele muntene respinsera cu atât'a energie ori-ce tentativa de cucerire a noiloru loru adversari, încât, de voie, de nevoie, Turcii au cautat sa renuntie la supunerea loru.

Astfelu, in chiar timpulu invaziunii turcesti, plaiurile albaneze dintre Drin și laculu Scutari au stiutu se-si castige o neaternare óre-care, pe care generalii osmani n'o recunosceau formalu, dar pe care o admiteau in modu tacitu.

Acést'a s'au intemplantu tocmai acuma patru sute de ani.

In anulu 1479 o ostire turcésca de peste 70,000 de ómeni a luat cu asaltu cetatea Scutari, aপরতা eroicu de Antonio Loredano, patricianu din Venetia, si Ivanu Cernoievici. Dupa catastrofa acésta, gintile se întórsera in plaiurile loru de munte: Serbii in asprele innaltimi spre nord de lacula Scutari, Albanezii in muntii despre sud de acestu lacu. Din timpulu acest'a datéza domni'a strimta a aperatoriloru Serbiei mari, risipiti in câte-si patru partile de catra Osmani, aprópe pururea invingetori de la batali'a din Campulu-Mierlei (Cossovo) incepundu si trecénda prin tóte evenimentele resboinice cari i-au urmatu; — o domnia al carei'a teritoriu erá aprópe identieu cu acel'a ala Muntenegrului inainte de evenimentele celoru din urma ani. Ast-feliu Muntenegrulu e o ramasiti'a a vechiului regatu serbeseu.

* * *

Inse nu tóte gintile din Albani'a de nord au ramas pe langa religi'a loru vechia.

Acelea dintre ele, cari, asemenea Bosniaóiloru si Hertiegovineniloru, voiau se traga unu folosu din invazi'a straina, dupa ce s'au convinsu cá n'o mai potu inláturá, au trecutú la mohamedanismu, si indata dupa retragerea Slaviloru, Albanezii de nord dispuneau dejá de Domni feudali de nationalitatea loru, dara de legé mohamedana. Tienuturile odinóira slave, Zeta, Jabliac si Podgoritia, fura intrunite intr'unu singuru tienutu si date pe man'a unui guvernatoru mohamedanu. E unu detaliu demnu de comunicatu cá acestu guvernatoru nu erá nici Turcu nici Arnautu, ci Bosniacu. Se pare cá generalii Sultanulni Mehmed stiau sa aprecieze adevérule cá cea mai buna garantié pentru a esercitá domni'a asupra unoru popóre supuse este de a o esercitu prin — negati. In Bosni'a sistemulu s'a doveditu a fi practicú de tótu, in Albani'a de nord elu a fostu incercatu conformu esperimentéloru facute.

Pe locuitorii Muntenegrului actualu i-stimulá inse tocmai imprejurarea acést'a. Celu antaiu „Vlá-dica“ (episcopú), capetenia si religiósa si politica, organizásé plaiurile muntiloru éra unde astadi e capital'a Cetinje, sé întemeiá o manastire cu resiedintia. Muntenegrinii începura ofensiv'a. Anu cu anu, deceniu cu deceniu, slavii irumpeau in tienuturile ocupate de Turci.

Ei paraduira Hertiegovin'a, Rasci'a (tienutulu Novi-bazar) si cercetara des locurile pe unde fusesera asiezati din améndeou laturile riului Sem, pentru a face stricatiuni inamicului. Doue secole continuara aceste acte de dusmanie, faptele ceteloru muntene-grene. In anulu 1490 (sau 1480) au inceputu, la 1690 fura pentru prim'a óra reprimafe.

Dupa ce cetele muntene-grene infínsesera agre-siunea loru nu numai asupra Osmaniloru ci si asupra Albaneziloru, cari traiau impacati cu supremati'a straina, tóta Albani'a de nord fú cuprinsa do-o intensiva pornire resboinica.

Suleiman-pasia, care comandá pe atunci la Scutari, crezú cá a sositu timpulu pentru a navali cu o armata tare si bine organizata in Muntenegru. Dupa o aপরতা desperata a muntene-greniloru tóta tiér'a loru afara de tienutulu Catunsea, cazú pe man'a Osmaniloru, si in Cetinie Soleiman pasia ii judecá cu asprime pe rebeli. Inse generalulu turcu nu puse mare pretiu pe victori'a lui. Elu se multiami cu ju-

ramentulu de supunere catra Sultanu alu locuitoriloru si cu obligatiunea loru neconditionata de a plati capitati'a. Elu parasi dupa scurtu timpu tiér'a.

(Va urmá.)

Academii'a romana.

Raportu asupra noului proiectu de ortografia romana.

(Urmare si fine.)

Adaugamu aici, cá asupra acestui punctu incepu si unii Cipariani de preste Carpati a fi transigenti si sunt dispusi a aface concessiune, precum resulta din inportant'a controversa ortografica, publicata in „Telegrafulu Romanu“ din Sibiu, (Nr 134 din 15 Novembre 1879.)

7. *i* scurtu se va insemná cu *i* simplu fara semnulu scurtarii. Regul'a pentru cetire este : *i* finalu simplu se pronuntia totudeuna scurtu, afara numai unde este cu neputintia. In casurile, unde este lungu (in unele forme de conjugare) se arata lungimea prin accentulu gravu.

Vomu serie dar: oameni, copii, arbitri, a audi, elu audi, tu audi.

Asia semnulu scurtarii va remanea in scrierea romana numai pentru insemnarea umbririi vocaleloru in *à* si *î*, simplificare fórté inportanta pentru inventiarea cetirii si scrierii in scóle.

8. Articolulu nedefinitu, pronumele si numeralulu *o*, *d. e.* *o* casa, odata, amu dat-o, se va scrie cu *o* si niciodata cu *ua*.

9. Apostrofulu nu se pune inaintea articolulu femeninu *a*; prin urmare se va scrie: casa, masa, etc.

10. Neesistandu nici o cauza paleografica pentru scrierea accenteloru, remane numai trebuinti'a logica dreptu singura cauza pentru primirea loru. Trebuinti'a logica inse in limb'a romana cât pentru accentuare se marginesce la conjugatiuni. Acolo deosebirea tonulu aduce deosebirea inticlesului, tonulu trebuie dar neaparatu esprimat prin accentu, si anume prin accentulu primitu si cunoscutu pentru asemenea casuri. Vomu serie dar *vede*, inse *a vedè*, *lauda*, inse *laudà*, facu inse *facù*.

11. Accentulu intrébuintiatu pana acum preste e si o pentru a esprima diftongii *ea* si *oa*, este atát in contra regulei scierii romanesci: cá acele sonuri romane, pentru care se scie liter'a latina corespundietóre, se scriu cu acésta litera, cât si in contra naturei semneloru, nefindú chieamatu accentulu in nici unu alfabetu a esprima pe *a*.

Dar accentulu este chieamatu a esprima vocal'a intonata, dicu aparatorii acestei scrieri, si fiinduca diftongii *ea* si *oa* provinu totudéuna din *e* si *o* intonatu, trebuie scrisi *é* si *ó*, asia cere principiulu etimologiei romane. La acést'a se póte respunde: ori de unde aru proveni *ea* si *oa*, din momentulu in care vocalele *e* si *o* au primitu o schimbare fonetica, pentru a carei scriere se afla o litera in alfabetu, nu potu fi lipsite de acésta scriere pentru a li-se desoperi un'a noua, Déca dar *e* si *o*, din caus'a intonarii, si-au insocitu unu sonu, pentru care esista liter'a latina corespundietóre, adeca *a*, nu potu fi scrise altfeliu decât prin *ea* si *oa*. Altmintrelea perdemu consecinti'a si intramu in deplinu etimologismu. Éra obiecti'a, cá nu se vede déca *ea* si *oa* trebuescu cetite cá diftongii *ea* si *oa* si nu *e-a* si *o-a*, nu ne pare întemeiata. Cáci scrierea nu este silita a

aratá absolutu tóte nuanțele vorbirii, si asia nu este nici chierata a aratá diftongarea. Déca ar fi altfelu, de ce atunci s'ar margini esprimarea diftongiloru la *ea* si *oa* si nu s'ar intinde la toti diftongii, d. e. iubesc, voios, iepure, aluat, cautat?

Dara afara de acést'a, nu este exactu, că orice *e* si *o* intonatu se preface in *ea* si *oa*. Regul'a exacta ne-o da Pumnulu: *e* intonatu, déca in silab'a urmatóre se afla *a*, à si mai raru *e*, se preface in *ea*: in celelalte casuri remane *e*, de si este intonatu; d. e. vorbescu, vorbesci, vorbeasca obstesculu, obstesca; siapte, siarpe alaturea cu siepte, sierpe. O intonatu déca este urmatu de *a*, à si *e*, se preface in *oa*, dar inainte de *i* si *u* remane *o*, de es. port, porti, poarta, moarte, moarta, mortul, mortii.

Asia dar semnulu accentului de intonare pusu deasupra lui *e* si *o* ar putea se aiba numai atunci intielesulu diftongului *ea* si *oa*, candu in adeveru ori-ce *e* si *o* intonatu s'ar si preface in *ea* si *oa*. Dar fiinducá, precum amu vediutu, nu este asia, ci din contra *e* si *o*, de si intonate, in jumetatea casuriloru nu se prefacu in *ea* si *oa*, insemnarea loru cu accentulu intonarii pentru a le aratá diftongarea este lipsita de logica.

Unu altu argumentu in contra numitului accentu ne pare a fi urmatoriulu: acelu *a* ce si-lu insotescu uneori vocalele *e* si *o*, candu sunt intonate, nu este o simpla negligentia a limbei, óre cum unu obicei foneticu, care ar putea totu asia de bine se dispara din pronuntiare si caruia dar *i* este de ajunsu de a fi numai aratatu in trecátu prin semnulu intonarii: acelu *a* din contra a ajunsu a fi in limb'a nóstra totu asia de inportantu cá si sonulu radicalu, din care provine, fiinducá uneori lu-consuma chiaru pe acést'a si remane singuru.

De es. din veara peana, peara, vearga, veanzia, measa, afara etc. Romanulu a facutu vara, pana, para, varga, varzia, masa, afara etc., si adese acolo unde a pastratu diftongulu *ea*, l'a prefacutu in *ia* de ex. piatra, iapa etc. (Legea fonetica este, că *ea* si *oa* tindu a se preface in *a* mai alesu dupa labiale si *r*, uneori si dupa sibilante). Acést'a pierdere a lui *e* din diftongulu *ea* si prefacerea lui in simplulu *a* este asia de inradacinata in limba, incât unele cuvinte cu unu *e* primitivu sunt apoi variate in declinare cá si candu aru fi avutu unu *a* primitivu. Pe candu de es. in pluralulu din *pana*, *para*, *varga*, se reinfacisiédia *e* si se dice *pene*, *pere*, *vergi*, in alte cuvinte analóge, nu se mai infacisiédia nici atunci, ci *a* se schimbá in *à* cá unu *a* primitivu: *tiarà*, *tiári*, *pradá*, *prádi* etc.

Caracteristicu este si esemplulu unui *oa* provenitu nu din *o*, ci din *a* primitivu: *foame* din lat. *fames*. Este dar cu nepotintia de a ascunde subt accentu sonulu *a* provenitu din intonarea lui *e* si *o*.

Acést'a argumentare nu este inse inpartasita de intrég'a comisiune; unii membri sustienu a se pastrá scrierea *é* si *ó*, intre acestia e d. Baritiu, care a fostu totudeuna de parere, că in genere trebue luata de principiu ortograficu etimologi'a marginita la formele actuale ale limbei romane. Remane ca ia urm'a unei discutii generale a d-vóstra a taturoru, se decida maioritatea voturiloru si asupra acestei contoverse.

Trebue se amintescu inse, că si aici unii Cipariani sunt dispusi a face concessiune, si me referu érași la citatulu studiu ortograficu alu „Telegrafului Romanu“ din Sibiiu. Caus'a, pentru care acesti Cipa-

riani nu se inpotrivescu la scrierea *ea* si *oa*, este, că vedu sunetele radicale *e* si *o* pastrate si in acést'a scriere si că, odata sunetulu radicalu pastratu, le este etimologicu indiferentu, daca giasuirea *ea*, *oa* se arata prin accentu séu prin insusi liter'a nou introdusa. Se citédia si exemple din alté limbi neolatine, relative totu la diftongarea lui *o* latinu, span. *bueno* (bonus), *luego* (locus), franc. *neuf* (novus), *feu* (focus), dar mai alesu *ital.* d. e. conjugarea lui *morire*, *muoro*, *muori*, *muore*, *moriamo*, *morite*, *muorono* etc.

Se intielege, că cercetarea nóstra de mai susu s'a raportatu numai la casurile, cand *ea* si *oa* proveniáu in adeveru din lungirea lui *e* si *o* prin accentu. Căci in celelalte casuri, unde *a* este din capulu locului o vocala de sine statatóre cu unu intielesu propriu gramaticalu, chiaru cei ce de altmintrelea scriu *e* cu accentu, trebue se insemnedie pe *a* deosebitu. De es. face facea, duce ducea. Aici *a* este vocala flexionara a imperfectului si a scrie facé, ducé ar fi in orice casu o gresiala de ortografie. — Asemenea trebue se se scrie *stea* si nu *sté*.

Domniloru Membri,

Acést'a este rezultatulu desbateriloru urmate in sinulu comisiunei, ce ati binevoitu a o alege pentru lucrarea proiectului de ortografie.

Spre a ve dá unu esemplu practicu pentru infacisierea, ce ar avea scrierea romana dupa acést'a ortografia, am onóre a ve alaturá o transcriere conforma cu regulile aici stabilite. Este *Canteculu gintei latine*, ce l'am transcrisu, cantatu de acelu poetu si colegu alu nostru, caruia natur'a pare ai fi datu menirea de a infacisiá generatiuniloru contimpurane tota frumseti'a eufonica a limbei nóstre materne.

Fara indoiala lucrarea nóstra, asia cum vi-se presinta, nu desléga si nici nu atinge tóte intrebarile ce ni le pune ortografi'a romana. Noi amu crediutu, că de ocamdata a fostu bine a se insemná prin câteva lineamente mari form'a generala a scrierii nótre, lasandu aniloru viitoru sarcin'a de a ficsá tóte amenuntele ortografice, unele in parte atarnandu dela o lucrare definitiva asupra gramaticii si asupra vocabulariului limbei romane.

Oricare va fi decisiunea d-vóstra pentru astadi, credu că toti vomu fi inspirati de dorinti'a de a publicá Analele Academiei subt o forma a scrierii loru, care se nu ne desbine de miscarea generala a literaturii nóstre in acést'a privintia, ci se puna Academia romana in launtrulu si in fruntea acestei miscari.

Bucuresci, 8 Aprile 1880.

T. Maiorescu.

D i v e r s e.

* **Din'a de 10 Maiu**, aniverserea suirii pe tronul a Domnitoriului Carolu si a proclamarii independintiei a fostu serbata in Bucuresci cá niciodata pona acuma. Dupa Te-Deum, celebratu cu mare pompa la Metropolia, urmá se se faca defilarea trupeloru pe bulevardulu Academiei, dar s'a amanatu din caus'a ploii. Dupa primirea la palatu a corpului diplomaticu, a autoritatiloru civile si militare s. a. avu locu la 1 óre d. a. banchetulu datu de primaria in sal'a teatrului nationalu in onórea armatei romane. 400 de persóne au fostu invitate la acestu banchetu. Domnitoriulu l'a onoratu cu presentia sa. Dómn'a insocita de A. S. ducele de Nassau si de damele de onóre sosí pe la mediuloculu banchetului si fu salutata prin

vii aclamatiuni. Domnitoriulu a redicatu unu toastu in senatatea bravei armate romane, care s'a acoperitu de gloria, si a facutu, ca „numele de Romanu“ se fia pronuntiatu in strainatate, pretutindeni, cu respectu si admiratiune.

Primariulu Bucuresciloru d. Cariagdi a tienutu unu toastu in sanetatea Domnitoriului si a armatei romane. Apoi ministrulu de resbelu a multiamitu in numele armatei, inchinandu in sanetatea orasiului Bucuresci. — Sér'a dupa 8 ore stradele principale ale orasiului au fostu splendidu iluminate. La Academia stralucea in lumina statu'a lui Mihaiu Vitezulu. La palatu armele A. S. R. la mediulocu, la stang'a unu C. la drept'a unu E. straluceau in lumin'a gazului aerianu. Frontispiciulu gradinei dela episcopia inca a fostu frumosu iluminatu, asemenea dintre palaturi ministeriulu de esterne. Altetiele loru Regale impreuna cu ducele de Nassau au percursu catra orele 9 intr'o trasura de gala cu 4 cai stradele capitalei intre aclamatiunile entusiastice ale poporatiunei.

A dou'a di, Dumineca, parad'a amanata s'a tienutu pe bulevardulu Academiei. Armat'a a defilatu pe la 3^{1/2} in cea mai perfecta tienuta dinaintea Domnitoriului si a ducelui de Nassau. M. S. Dómn'a se aflá intr'o frumósa tribuna asediata in faci'a statuei lui Mihaiu Bravulu. Sér'a pe la 9 ore a fostu o splendida serbare la Cismigiu. Tóta gradin'a erá iluminata. Laculu mai cu séma si alei'a principala presentau unu aspectu feericu.

De pre tribun'a Marieloru Sale Regale stralucea unu splendidu sóre electricu. In totu timpulu unu focu de artificii fórté reusitu inveseliá multimea.

* **Discursulu tienutu** de M. S. R. Domnitoriulu, cu ocaziunea felicitariloru ce a primitu, in diu'a de 10 Maiu, dela delegatii judetieloru: *Domniloru*, Suntu mandru si adencu miscatu vediendu astadi, imprejurulu meu, delegatii tuturor judetieloru si comuneloru, cari au venitu spre a serbatori, impreuna cu capital'a, memorabil'a di de astadi. La 10 Maiu 1866, pentru prim'a óra, se sigilá pactulu care a legatu pentru totdeuna destinele mele cu acést'a tíera. Totu la 10 Maiu 1877, unu puternicu si barbatescu frémetu facú sa tresara toti Romanii de la o margine la alt'a; ei se grupara imprejurulu meu, strigandu-mi: *trage stramosésca spada si reinvie dilele de glorie si de fericire ale Romaniloru. Fà tíer'a independenta!* Am mersu veselu si plin de incredere, cáci sciam cá amu in urm'a mea unu intregu poporu. Si astfelu, astadi, 10 Maiu 1880, serbamu, voiosi aniversarea neatarnarei Romaniei cá tíera libera si suverana, recunoscuta de tóte Statele. Acumu dar d-loru, cá prin energia si silintiele nóstre, ne-amu reluatú loculu ce ni se cuveniá, o indoita si mai putienu nobila sarcina se impune veghiariloru nóstre patriotice: aceea de a consolidá cumu diceti, prin munca, prin unitate, prin abnegatiune, ceea ce bratiulu vitezulu alu ostasiloru nostrii, ceea ce mintea, prudenti'a cumpenita a tuturor barbatiloru cari au condusu trebile publice, au dobanditu pentru scump'a nóstra patrie. Astfelu se va dovedi si mai bine cá tíer'a acést'a, totu atât de virila si de perseveranta in pace, cá si in resbelu este unu elementu de ordine si de progresu la loculu ce Provedinti'a i-a insemnatu. Multiamindu-ve Domniloru si eu, inca odata, pentru cuvintele ce mi-rostiti, in numele tuturor judetieloru si comuneloru, se ne unimu din nou cu totii in acelu strigatu care, in veselie s'au in primejdie va esi chiaru cu ultim'a suflare din pepturi romanesci: se traiésca Romani'a!

Concursu.

Conformu decisiunei Venerab. Consistoriu dto. 27 Martiu a. c. Nr. 751. B. — prin acést'a se escrie concursu pentru parochi'a de clas'a a II. din comun'a *Aliosiu*, in protopresbiteratulu Lipovei — devenita in vacantia prin repansarea fostulu parochu Demetriu Vladu Mihailu — cu terminulu de alegere *pe 22 Juniu st. v. a. c.*

Emolumintele impreunate cu acést'a parochia suntu urmatórele:

1. Un'a sesiune de pamentu bunu (30 jugere); din care inse respectivulu parochu alegendu va folosi pre anulu 1881. numai 22 jugere, findu 8 jugere esarendate — pre acestu anu — pentru solvirea restantiei de contributiune si ecivalentu.

2. Gradina de legumi de 1. jugeru.

3. Birulu preotiescu, cam 60—70 meti.

4. Venitele stolarie.

Fiindu parochi'a acést'a de clas'a a II. dela competentii se recere: calificatiunea prescrisa pentru asemenea parochii.

Recursele — adresate comitetului parochialu — celu multu pana la 18. Juniu a. c. au a se tramite Reverendis. D. protopresbiteru Ioanu Tieranu in Lipov'a.

Recurentii au a se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in sant'a biserica din *Aliosiu* spre a-si aretá desteritatea in cantari si cuventari bisericesci.

Din siedinti'a comitetului parochialu gr. or. tienuta in *Aliosiu* la 11 Maiu v. 1880.

Vasilie Zamfiroviciu m. p. *Veniaminu Martini m. p.*
presiedinte not. comitet. par.

Cu scirea mea: **Ioanu Tieranu** m. p. Prot. Lipovei.

Pentru statiunea invetiatorésca la scól'a romana magiara comunala a comunei *Sikeviti'a* in comitatulu Severinu

Emolumentele sunt:

1. 300 fl. v. a. salariu anualu,

2. 16 met. cub. de lemne,

3. locuintia buna si un'a gradina de culina.

Cei ce dorescu a concurá la acestu postu vacantu suntu îndatorati a documentá:

1. Etatea si relegiunea,

2. Studiele absolvate,

3. Capacitatea cascigata de invetiatoriu,

4. Scinti'a limbiloru,

5. Aplicarea de pana acuma.

Concursele provideute cu timbru legalu si adresate catra Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru cultu si invetiamentu sunt a se subserne pana in 20 Iulie a. c. la comitetulu administrativu alu comitatului Severin in Caransebesiu.

In fine se observéza cá invetiatoriulu denumitu va avé a provedé si datorintiele cantorului, si cumca concursulu trimisu intardiata séu neinstructu dupa punctele de susu, nu se va luá in considerare.

Din siedinti'a scaunului scolasticu tienuta in *Sikeviti'a* in 20 Maiu 1880.

Stefan Petruz m. p. primariu ca presiedinte.

Pentru ocuparea parochiei de clas'a I. din comun'a *Selousiu-Cighirelu*, Protopresbiteratulu Siriei, se escrie concursu cu terminu *pana la 7/19 junie 1880.*

Emolumentele suntu:

a) Quartiru cu gradina, canepisce, si folosirea unei sesiuni parochiale;

b) Venitul stolaru;
c) Biru: dela 180 case, câte un'a mesura de cucuruza sfarimatu.

Concurentii au a se acomoda si a-si instrua petitiunile lor in sensulu „Statutului organicu“ si „Regulamentului pentru deplinirea parochieloru,“ si a le trimite oficiului protopresbiteralu gr. or. in Vilagosiu pana la 7/19 iunie a. c.

Daca nu s'ar afla recurinti cu calificatiune pentru parochie de frunte se voru admite la candidare si alegere si cei cu calificatiune pentru parochie de clas'a a II.

Seleusiu-Cighirelu 22 aprilie 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prot. tractualu. **Georgiu Vasilieviciu**
protop. Vilagosiului.

Se escrie pentru statiunea invetiatorésca din comun'a **Percosova** protopresbiteratulu Versietului comitatulu Timisiului cu terminulu **pana 1. Iunie 1880 stilulu vechiu.**

Emolomintele sunt: 63 fr. v. a. 20 meti de graú, 20 meti cucurudiu, 44 chilo si 80 deca clisa, 16 chilo si 80 deca sare, 6 chilo lumini, 4 orgii de lemne, 6 orgii de paie din care are se se incalzésca si scól'a, 10 fr. v. a. pentru scripturistica, 5 fr. v. a. pentru cercetarea Conferintiilor, cuartiru liberu cu $\frac{1}{2}$ jugeru gradina, si 2 jugere pamentu aratoriu clas'a prima.

Doritorii de ocupa acestu postu suntu avisati recursele lor instruate in sensulu stat. org bis. a le subserne dlui protopresbiteru Ioane Popoviciu, Mercina, prin Varadia, totu deodata au a se presentá in vreo domineca séu serbatóre in biseric'a din Percosova spre a-si areta desteritatea in cantare si tipicu.

Percosova in 25/4 1880

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu dlu protopresbiteru.

169/1880.

Pentru deplinirea parochiei de clas'a III. din **Sumugiu** protopresbiteratulu Oradii mari in urm'a ordinatiunei venerabilului consistoriu eparchialu gr. or. Oradanu din 13. Aprile 1880. 299. B. se escrie concursu cu terminu de alegere **pe 1. Iunie a. c.**

Emolomintele sunt 1-e un'a sesiune de pamentu; 2-a cortelu liberu cu doue gradine, un'a de unu jugeru, a dou'a mai mica cu pruni; 3-a biru preotiescu dela 130 case 32 chible si 2 vici de cucuruza; 4-a stolele indatinate.

Doritorii de a dobandi acésta parochia recursele lor adresate comitetului parochialu si instruite conformu prescrieloru stat. organicu pana in 28. Maiu a. c. voru avé a le subserne subscriului protopresbiteru tractualu in Oradea mare — Nagy Várad.

Oradea mare 25. Aprilie 1880.

Simeonu Bica m. p.
protopesb. Oradii mari.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

187/1880.

Pentru deplinirea postului de capelanu intru ajutoriu langa inbetranitul parochu **Demetriu Popoviciu** din comuna **O Homorogu** protopresbiteratulu Oradii mari parochia de I. clasa, in urm'a decisului

venerabilului consistoriu eparchialu gr. or. Oradanu din 25. Fauru 1880 Nrul 154. B. se scrie concursu cu terminu de alegere **pe 25. Maiu a. c.**

Emolomintele sunt 1-e din un'a sesiune de pamentu un'a a treia parte; 2-a din birulu preotiescu dela 210 case câte un'a mesura de bucate parte graú, parte cucuruza éra un'a a trei'a parte; 3-a cuartiru liberu si gradina; 4-a din venitele stolarie asemenea un'a a trei'a parte.

Doritorii de a dobandi acestu postu de capelanu recursele lor adresate comitetului parochialu in cari voru avé a produce calificatiune pentru parochie de clas'a antaia (I.) conformu prescrieloru stat. organicu pana 20. Maiu a. c. le vor subserne subscriului protopresbiteru tractualu in Oradea mare — Nagy Várad.

Oradea mare 25. Aprilie 1880.

Simeonu Bica m. p.
protopesb. Oradii mari.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la statiunea invetiatorésca gr. or. conf. din comun'a **Cladov'a** protopopiatulu Hassiasiuului, se escrie concursu cu terminu de alegere **pe diu'a de 1. Iunie a. c. stilulu vechiu.**

Emolomintele sunt: in bani gata 350 fl. v. a. 2 lantie fenétia, cortelu liberu cu $\frac{1}{2}$ lantiu de gradina intravilanu si 10 orgii de lemne din cari se incaldiesce si scól'a.

Recursele instruate in sensulu statutului organicu, suntu a se adresa Comitetului parochialu gr. or. in Cladov'a si a se tramite parintelui protopopu **Georgiu Cratiunescu** in Belintiu (per Kiszetó) avendu fiecare recurentu in vr'o Dumineca séu serbatóre a se presentá in biseric'a din locu spre a-si areta desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Cladov'a 24. Aprile 1880

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. Cratiunescu** prot. si inspect. scol.

Publicare de licitatiune minuenda.

In urmarea decisului V. Consistoriu diecesanu de sub Nr 739/880 are se se face licitatie minuenda pentru repararea Scoléi gr. or. din comun'a **Apatéu** comitatulu Aradului. Sum'a preliminara pentru acésta reparare este de 787 fl. 25 cr. prin urmare licitatie se va face dela sum'a acésta in josu. Licitatie se va tiené in **29 maiu. st. v.** (la inaltierea Dnului) in comun'a **Apatéu**, cu care ocaziune se voru puté dá tota informatiunile speciale, ce voru avé se privésca contractulu.

Licitantii voru avé se documenteze cá suntu ómeni de specialitate, pentru de a puté seversí acea lucrare; mai departe pentru ca se asigureze cá sunt licitanti seriosi, voru avé se depuna in note de licitatie unu vadiu de 50 fl. care lu-voru puté ridicá numai dupa seversirea barem de jumetate a lucrarei, prin concessiunea comitetului parochialu din **Apatéu**, **Apatéu 6/18. maiu. 1880.**

Mihaiu Sturza
inspectoru de scóle

In contielegere cu comitetulu parochialu.